

УДК: 351

Аль-Атті Амер,

аспірант, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: (093) 871 00 48, email: Olga_2006@bigmir.net

ORCID: 0000-0002-6094-8368

Аль-Атті Амер,

аспірант, Межрегіональная Академия управления персоналом, 03039, г. Киев, ул. Фрометовская, 2, тел.: (093) 871 00 48, email: Olga_2006@bigmir.net

0000-0002-6094-8368

Amer Al-Atti,

post-graduate student, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, tel.: (093) 871 00 48, email: Olga_2006@bigmir.net

ORCID: 0000-0002-6094-8368

DOI <https://doi.org/10.31618/vadnd.v1i11.13>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИПЕРЕДЖАЮЧИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація. Визначено концептуальні засади та теоретичні підходи до публічного управління випереджаючим розвитком економіки України. Запропоновано власне авторське визначення публічного управління випереджаючим розвитком економіки країни. Аналізуючи наслідки світової кризи, у державних, бізнесових і наукових колах України вчені все більше усвідомлюють, що ефективний розвиток національної економіки у подальшому неможливий без розв'язання назрілих структурних проблем, особливо тих, які мають загальнонаціональне значення. Це проблеми національної конкурентоспроможності, низький рівень ефективності використання сировинних та енергоресурсів, наявність депресивних галузей, підгалузей та регіонів, розміщення капітальних вкладень переважно у сферу обігу, а не виробництво товарів тощо. Зроблено важливі висновки про нерівномірний та асиметричний вплив глобалізації на економічний розвиток в Україні, де поряд із позитивними наслідками є й очевидні негативні ефекти, здатні пригнічувати національний економічний розвиток. Відзначено, що тенденція зростання відкритості більшості економік світу у різних гру-

пах країн світу є неоднаковою за своєю інтенсивністю та підпорядковується різноманітним чинникам. Тому Україні доцільно відмовитися від заданої апології експортноорієнтованого розвитку й актуалізувати внутрішній попит, насамперед у сферах високих технологій та диверсифікації самої експортної структури для значного збільшення частки високотехнологічних товарів і послуг та розширення участі у міжнародній кооперації виробництва. Доведено, що експортно-сировинний тип економічного зростання і надцентралізація фінансових ресурсів у столичному мегаполісі підсилюють територіальні диспропорції. Перед країною постало надзвичайно серйозне завдання перегляду регіональної економічної політики.

Ключові слова: публічне управління, державне управління, випереджаючий розвиток економіки.

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ И ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ПУБЛИЧНОГО УПРАВЛЕНИЯ ОПЕРЕЖАЮЩИМ РАЗВИТИЕМ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Аннотация. Определены концептуальные основы и теоретические подходы к публичному управлению опережающим развитием экономики Украины. Предложено собственное авторское определение публичного управления опережающим развитием экономики страны. Анализируя последствия мирового кризиса, в государственных, деловых и научных кругах Украины ученые все больше осознают, что эффективное развитие национальной экономики в дальнейшем невозможен без решения назревших структурных проблем, особенно тех, которые имеют общенациональное значение. Это проблемы национальной конкурентоспособности, низкий уровень эффективности использования сырьевых и энергоресурсов, наличие депрессивных отраслей, подотраслей и регионов, размещение капитальных вложений преимущественно в сферу обращения, а не производство товаров и тому подобное. Сделаны важные выводы о неравномерном и асимметричном влиянии глобализации на экономическое развитие в Украине, где наряду с положительными последствиями есть и очевидные негативные эффекты, способные подавлять национальное экономическое развитие. Отмечено, что тенденция роста открытости большинства экономик мира в разных группах стран мира неодинакова по своей интенсивности и подчиняется разнообразным факторам. Поэтому Украине целесообразно отказаться от заданной апологии экспортноориентированного развития и актуализировать внутренний спрос прежде всего в сферах высоких технологий и диверсификации самой экспортной структуры для значительного увеличения доли высокотехнологичных товаров и услуг и расширения участия в международной кооперации производства. Доказано, что экспортно-сырьевой тип экономического роста и сверхцентрализация финансовых ресурсов в столичном мегаполисе усиливают территориальные диспропорции. Перед страной встала чрезвычайно серьезная задача просмотра региональной экономической политики.

Ключевые слова: публичное управление, государственное управление, опережающее развитие экономики.

CONCEPTUAL BASES AND THEORETICAL APPROACHES TO THE DETERMINATION OF THE PUBLIC ADMINISTRATION OUTSTRIPS ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Abstract. The article defines conceptual foundations and theoretical approaches to public administration of outstripping development in the Ukrainian economy. Proposed own author's definition of public administration of the outstripping development of the country's economy. By analyzing the consequences of the global crisis, scientists in the public, business and academic circles of Ukraine are increasingly aware that effective development of the national economy in the future is impossible without the resolution of overdue structural problems, especially those of national significance. These are the problems of national competitiveness, the low level of efficiency of use of raw materials and energy resources, the presence of depressed industries, sub-sectors and regions, the placement of capital investments mainly in the sphere of circulation, and not production of goods, etc. Important conclusions are drawn about the uneven and asymmetric effects of globalization on economic development in Ukraine, where, along with positive effects, there are obvious negative effects that can suppress national economic development. It is noted that the tendency of openness of the majority of world economies in different groups of countries of the world is uneven in intensity and subject to various factors. Therefore, Ukraine deserves to abandon the given apology of export-oriented development and actualize domestic demand, especially in the areas of high technology and diversification of the export structure itself, in order to significantly increase the share of high-tech goods and services and expand participation in international cooperation of production. It is proved that the export-raw material type of economic growth and the overcentralization of financial resources in the metropolitan metropolis intensify territorial disproportions. The country faced an extremely serious task of reviewing the regional economic policy.

Keywords: public administration, outstripping the development of the economy.

Постановка проблеми. Перехід від державного до публічного управління формує нові виклики та підходи до прийняття управлінських рішень, функціонування самої системи управління державою. Головним елементом у розвитку країни є економіка. Випереджаючий розвиток

економіки країни є необхідною умовою і гарантією забезпечення конкурентних переваг у міжнародних відносинах, забезпечення інноваційно-інвестиційного зростання, а також високого рівня життя населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Джерелом інформації для

написання статті є публікації та праці вчених з обраної тематики дослідження [1–12].

Метою статті є визначення концептуальних засад та теоретичних підходів до публічного управління випереджаючим розвитком економіки України та власне визначення публічного управління випереджаючим розвитком економіки країни.

Виклад основного матеріалу. Становленню “Публічного управління” в Україні як галузі науки передувало “Державне управління”, що було започатковано у 1997 р., як новостворена галузь і включена наказом Вищої кваліфікаційної комісії України № 86 від 13.03.1997 р. до Переліку наукових спеціальностей. Подальший розвиток науки характеризувався визначенням спеціальностей та їх паспортів, відкриттям магістратури, аспірантури і докторантури з підготовки за відповідними спеціальностями з державного управління, створенням спеціалізованих вчених рад, фахових видань, здійсненням організації науково-дослідної роботи, що сформувало теоретико-методологічні основи та інфраструктуру для науки “Державне управління” [11]. Науковими напрямками є вивчення теорії та історії державного управління, механізми державного управління, державна служба і місцеве самоврядування.

Згідно з енциклопедією державного управління категорія “державне управління” — це діяльність держави (органів державної влади), спрямована на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різноманітних груп інте-

ресів у суспільстві, між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [5, с. 157].

Г. Атаманчук вважає, що державне управління — це практичний, організуючий і регулюючий вплив держави (через систему своїх структур) на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її упорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її владну силу [1, с. 33].

В. Бакуменко визначає державне управління як систему, як соціальне утворення, що складається з функціонально об’єднаних елементів (підсистем), зі специфічними властивостями, які визначають їх місце в структурі цієї системи [2].

В. Мартиненко визначає, що державне управління — це процес здійснення авторитарного врядування через формування та реалізацію системи державних органів виконавчої влади на всіх рівнях адміністративно-територіального поділу країни, які застосовують сукупність способів, механізмів, методів владного впливу на суспільство [8, с. 21].

Багато дослідників (науковців) та практиків з державного управління розглядали різні аспекти саме механізмів державного управління, численні роботи, присвячені концептуальним аспектам: сутність поняття, принципи побудови, інструменти, важелі, їхні види, типи, особливості тощо.

Стосовно публічного управління, то це нове поняття, яке тільки починає входити в науково-понятійний апарат, і насамперед це пов’язано з появою нової галузі в освіті — “публічне управління і адмініструван-

ня”, що реформувало галузь знань “Державне управління”.

Щодо сфери діяльності, то публічне управління сьогодні в Україні зайняло позицію державного управління і враховує таку складову, як громадянське суспільство. А саме участь громадянського суспільства в ухваленні державно-управлінських рішень, що в ідеалі є прийняттям цих рішень самим суспільством. При цьому, на думку української вченої О. В. Червякової, “інституції державного та інституції громадянського управління мають суб’єкт-суб’єкту взаємодію через регулятор [11]. Регулятор у цьому випадку — це інструмент, який налагоджує, коригує та регламентує суб’єкт-суб’єктні відносини в механізмі зворотного зв’язку. Наприклад, регулятором може бути: нормативно-правова база (міжнародні акти, закони України, укази Президента України, постанови КМУ та інші підзаконні акти); стандарти (міжнародні, державні, галузеві, підприємств, норми, правила, вимоги та ін.); ресурси (природні, матеріальні, фінансові, трудові), а також окремі інструменти державних, громадських і наддержавних організацій (договори, програми і навіть міжособистісні стосунки)” [11].

В межах нашого дослідження розглянемо докладніше теоретичні підходи до визначення публічного управління випереджаючим розвитком економіки.

Так, на думку О. М. Москаленко, у праці “Випереджаючий економічний розвиток: теоретико-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні” випереджаючий економічний розвиток визначається як

гарантія забезпечення країни у міжнародних відносинах переваг окремих суб’єктів економічного, соціального та політичного життя, а також є засобом збереження і створення “запасу домінування”, конкурентних переваг у новітніх технологіях і техніці, методах державного управління, соціальних інститутах [9]. Таким чином, випереджаючий економічний розвиток можна розглядати як механізм створення умов для розвитку на основі технологічного стрибка і соціального “ліфта”. Важливим елементом для випереджаючого економічного розвитку країни є детермінуючі соціальні процеси “єдності” та “ідентичності”, що можуть формувати відчуття спільного, суспільного інтересу. Таке відчуття сприяє формуванню моделі “інклюзивності”, а це, у свою чергу, сприяє стійкості для економічної системи країни. Складовими моделі випереджаючого економічного розвитку є закони і принципи функціонування (зокрема, закон випереджаючого розвитку людського потенціалу, закон випереджаючого розвитку науки і освіти), де достатньо високою є роль уряду у забезпеченні інноваційно-інтенсивного типу економічного зростання та високої якості життя людини [9].

Ю. Зайцев у статті “Випереджаючий економічний розвиток як субстанціональна основа сучасної конкурентної економіки” розглядає випереджаючий економічний розвиток як інноваційну конкуренцію, інноваційне підприємництво, інноваційну економічну політику, інноваційну (творчу, складну, інтелектуальну) працю, інноваційну мотивацію такої праці, підприємництва, полі-

тики [6]. У публікації також зазначено, що поза забезпеченням гранично можливих, за певних конкретних умов функціонування економічної та соціальної систем, інноваційно ціннісних мотивів діяльності підприємців та інших суб'єктів господарського життя досягти конкурентних переваг на засадах випереджаючого економічного розвитку у глобалізованій економіці неможливо. А поза забезпеченням засад випереджаючого розвитку це тим більше неможливо. На думку Ю. Зайцева, нагальною потребою для існування будь-якої країни у глобалізованому світі як потужного суб'єкта усього спектра міжнародних відносин і гаранта сталого розвитку добробуту власних громадян є дослідження, осмислення та використання сутності, функцій і ролі випереджаючого економічного розвитку у забезпеченні стійких переваг національної господарської системи, окремих її суб'єктів, у конкурентній боротьбі за умови розвитку суспільства і держави, використання інституційних можливостей держави для створення реального мотиваційного механізму такого типу розвитку.

У публікації К. Ягельської “Чинники випереджаючого економічного розвитку” зазначено наявність власної стратегії економічного розвитку на основі інноваційно-інвестиційного підходу з урахуванням соціально-економічних особливостей країни та своєчасно виявлених перспективних напрямів [7]. Такий механізм можливий за наявності певних чинників: політична стабільність, мінімізація проциклічності політики; активне державне регулювання економічних процесів з орієнтацією ре-

форм на заощадження та накопичення капіталу, створення привабливого інвестиційного клімату; прозорість і доступність банківської системи; державна підтримка національного економічного розвитку (спрощення бюрократичних процедур та податкового тиску, стимулювання підприємницької діяльності, венчурного бізнесу); стимулювання науково-технічного розвитку (фінансування науково-дослідної діяльності, фіскальне стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств, розвиток нових високих технологічних устроїв, модернізація традиційних галузей); виробництво і експорт високотехнологічної продукції; активно задіяний компонент культурних традицій, система духовно-моральних цінностей (перехід суспільства споживання до постіндустріального, інформаційного суспільства); мотивація до праці; гнучка система освіти, що відповідає стратегічним завданням країни, інвестиції в людський капітал, технологічний розвиток суспільства [7, с. 276–282].

Вчені О. М. Алимов, А. І. Даниленко, В. М. Трегобчук та ін. у праці “Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення” вважають, що створення сприятливих інституціональних умов та належне ресурсне забезпечення, тобто формування відповідного інституціонально-ресурсного потенціалу, є необхідною умовою для стабільного економічного розвитку України [4, с. 501]. Щодо публічного управління випереджаючим розвитком економіки автори визначають систему взаємопов'язаних дій з боку органів державної влади, а саме: удоскона-

лення інституціональної системи України, нарощування фінансового капіталу та ресурсів, розвиток галузевих ринків та інфраструктури [4, с. 501–507]. Серед інституціональних чинників, які перешкоджають економічному розвитку України, основними є низька захищеність прав та інтересів інвесторів, майже повна відсутність незалежного суду і недотримання принципу “верховенства права”; високі політичні ризики інвестування (ризик свавільного вилучення доходу і капіталу державою); значні трансакційні витрати, пов’язані з захистом прав власності та веденням бізнесу. Тож найважливішими завданнями інституціонального забезпечення для стабільного економічного розвитку України повинно бути усунення прихованого й іноді узаконеного надмірного та необґрунтованого державного “патронату” над окремими бізнесовими структурами, наближеними до влади, прибутки яких досить часто є джерелом фінансування різних політичних сил, відповідно вимагаючи від останніх лобювання своїх інтересів в органах державної влади; запровадження контролю з боку інституцій громадянського суспільства за органами влади (безперешкодного доступу до інформації про фінансовий стан і діяльність органів влади); дотримання, а не лише декларування політики відокремлення влади від бізнесу, як найважливішої передумови подолання корупції.

Для розвитку економіки України необхідною умовою, на думку вчених, має стати досягнення сталого розвитку шляхом активізації внутрішніх чинників економічного

розвитку, а в інтеграційних устремліннях обов’язково слід усебічно враховувати національні економічні інтереси. З внутрішніх чинників розвитку одним із найвагоміших є інвестиційне та інноваційне забезпечення [4, с. 503].

Для випереджаючого розвитку економіки України одним із першочергових завдань державної економічної політики має стати перехід саме на таку модель розвитку, де пріоритет належатиме інвестуванню суспільно значущих проектів у таких сферах, як розвиток людського капіталу, ресурсозбереження, інноваційна діяльність, відродження і модернізація фондоутворюючих галузей економіки [4, с. 504].

У доробку В. М. Геєця, Л. В. Шинкарук, Т. І. Артёмової та інших відомих українських вчених [10] обґрунтовано основні напрями і методи здійснення прогресивних структурних перетворень в економіці України. Аналізуючи наслідки світової кризи у державних, бізнесових і наукових колах України, вчені все більше усвідомлюють, що ефективний розвиток національної економіки надалі неможливий без розв’язання назрілих структурних проблем, особливо тих, які мають загальнонаціональне значення. Це проблеми національної конкурентоспроможності, низький рівень ефективності використання сировинних та енергоресурсів, наявність депресивних галузей, підгалузей та регіонів, розміщення капітальних вкладень переважно у сферу обігу, а не виробництво товарів тощо. Зроблено важливі висновки про нерівномірний та асиметричний вплив глобалізації на економічний розви-

ток в Україні, де поряд із позитивними наслідками є й очевидні негативні ефекти, здатні пригнічувати національний економічний розвиток. Визначаючи тенденцію зростання відкритості більшості економік світу, цей процес у різних групах країн світу є неоднаковим за своєю інтенсивністю та підпорядковується різноманітним чинникам. Тому Україні доцільно відмовитися від заданої апології експортноорієнтованого розвитку й актуалізувати внутрішній попит насамперед у сфері високих технологій та диверсифікації самої експортної структури для значного збільшення частки високотехнологічних товарів і послуг та розширення участі у міжнародній кооперації виробництва. Доведено, що експортно-сировинний тип економічного зростання і надцентралізація фінансових ресурсів у столичному мегаполісі підсилюють територіальні диспропорції. Перед країною постало надзвичайно серйозне завдання перегляду регіональної економічної політики [10, с. 12].

Т. Г. Бурма, Є. В. Маказан, К. Г. Маринова у публікації “Економічна інтеграція України в світову економіку на основі доктрини випереджаючого розвитку” [3] визначають, що на сьогодні в Україні відсутня державна інфраструктура, яка необхідна для застосування концепції випереджаючого розвитку, оскільки є потреба в кардинальному вдосконаленні (реінжиніринг) інституціональних структур держави, але завдяки концепції можливо вже найближчим часом почати реформування інфраструктури держави, що дасть змогу Україні стати повноцінним учасником світових інтеграційних процесів.

Висновки. Таким чином, випереджаючий розвиток економіки України розглядається вченими як інноваційна економічна політика держави на засадах розвитку високотехнологічних галузей для участі у міжнародній кооперації виробництва шляхом активізації внутрішніх чинників економічного розвитку та створення привабливого інвестиційного клімату і державної підтримка (мотивації) розвитку людського потенціалу, науки, освіти.

Тому публічне управління випереджаючим розвитком економіки країни можна визначити як механізм інноваційної економічної політики держави, який створює конкурентні переваги у високотехнологічній сфері та соціальних інститутах, побудованого на принципах мотивації розвитку людського потенціалу, науки і освіти з урахуванням соціально-економічних особливостей країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Атаманчук Г. В.* Теория государственного управления: курс лекций, 4-е изд., доп. / Г. В. Атаманчук. — М.: Омега-Л, 2006. — 584 с.
2. *Бакуменко В. Д., Надолішній П. І.* Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. — К.: Міленіум, 2003. — С. 113–122, 128–130.
3. *Бурма Т. Г.* Економічна інтеграція України в світову економіку на основі доктрини випереджаючого розвитку / Т. Г. Бурма, Є. В. Маказан, К. Г. Маринова // Вісн. Нац. техн. ун-ту “ХПІ”: зб. наук. пр. темат. вип. : Актуальні проблеми упр. та фінансово-господарської діяльності під-

- приємства. — Харків : НТУ “ХПІ”. — 2014. — № 46 (1089). — С. 20–25.
4. *Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: монографія* / О. М. Алимов, А. І. Даниленко, В. М. Трегобчук та ін. — К.: Об’єднаний ін-т екон. НАН України, 2005. — 540 с.
 5. *Енциклопедія державного управління [Текст]* у 8 т. — Т. 1. Теорія держ. управління / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-редкол.: Ю. В. Ковбасюк (гол.) [та ін.]. — К.: НАДУ, 2011. — 747 с.
 6. *Зайцев Ю.* Випереджаючий економічний розвиток як субстанціональна основа сучасної конкурентної економіки / Ю. Зайцев // Теоретичні дослідження України: аспекти праці. — 2014. — № 1. — С. 16–21.
 7. *Кендюхов О., Ягельська К.* Чинники випереджаючого економічного розвитку / О. Кендюхов, К. Ягельська // Вісн. екон. науки України. — 2013. — № 2 (24). — С. 47–51.
 8. *Мартиненко В. М.* Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та методологія) / В. М. Мартиненко. — Харків : Магістр, 2003. — 220 с.
 9. *Москаленко О. М.* Випереджаючий економічний розвиток: теоретико-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні / О. М. Москаленко [Електронний ресурс] // Економіка України. — 2014. — № 8. — С. 4–18. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2014_8_2
 10. *Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія* / В. М. Геєць, Л. В. Шинкарук, Т. І. Артьомова та ін.; за ред. Л. В. Шинкарук; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. — К., 2011. — 696 с.
 11. *Червякова О. В.* Нова парадигма орієнтирів публічного управління / О. В. Червякова // Наукові записки Ін-ту законодавства Верховної Ради України. — № 1/2017. — МП “Леся”, 2017. — С. 171–175.
 12. *Ягельська К. Ю.* Випереджаючий національний економічний розвиток: теоретико-методологічний та прикладний аспекти : монографія / К. Ю. Ягельська ; ДВНЗ “Донец. нац. техн. ун-т”. — Київ : Центр учбової л-ри, 2015. — 349 с.

REFERENCES

1. *Atamanchuk G.* (2006), *Teoryya hosudarstvennoho upravleniyya: kurs lektsey* [Theory of Public Administration: course of lectures]. — 4th ed., Supplement, Omega-L, Moscow.
2. *Bakumenko V., Nadolishniy P.* (2003), *Teoretychni ta orhanizatsiyni zasady derzhavnoho upravlinnya: Navch. Posibnyk* [Theoretical and organizational principles of public administration: Teaching. Manual], Millennium, Kyiv. — P. 113–122, 128–130.
3. *Burma T., Makazan Y., Marynova K.* (2014), “*Ekonomichna intehratsiya Ukrayiny v svitovu ekonomiku na osnovi doktryny vyperedzhayuchoho rozvytku*” [“Economic integration of Ukraine into the world economy on the basis of a doctrine of advanced development”], *Aktual’ni problemy upravlinnya ta finansovo-hospodars’koyi diyal’nosti pidpryyemstva.* — № 46 (1089). — P. 20–25.
4. *Alymov O., Danylenko A., Trehobchuk A.* and others. (2005), *Ekonomichnyy rozvytok Ukrayiny: instyutsional’ne ta resursne zabezpechennya* [Economic development of Ukraine: institutional and resource support], *Ob’yednanyy in-tekton. NAN Ukrayiny, Kyiv, Ukraine.*
5. *Entsyklopediya derzhavnoho upravlinnya* (2011), [Encyclopedia of Public Administration], Т. 1. *Teoriya derzhavnoho upravlinnya, NADU, Kyiv, Ukraine.*

6. *Zaytsev Y.* (2014), "Vyperedzhayuchy ekonomichnyy rozvytok yak substansional'na osnova suchasnoyi konkurentnoyi ekonomiky" ["Advancing economic development as a substantial basis of a modern competitive economy"]. *Teoretychni doslidzhennya Ukrainy: aspekty pratsi.* — № 1. — P. 16–21.
7. *Kendyukhov O., Yagelska K.* (2013), "Chynnyky vyperedzhayuchoho ekonomichnoho rozvytku" [Factors of the Outlying Economic Development], *Visnyk ekonomichnoyi nauky Ukrainy.* — № 2 (24). — P. 47–51.
8. *Martynenko V.* (2003), *Derzhavne upravlinnya: shlyakh do novoyi paradyhmy (teoriya ta metodolohiya)* [Public Administration: The Way to a New Paradigm (Theory and Methodology)], *Mahistr, Kharkiv, Ukraine.*
9. *Moskalenko O.* (2014), "Vyperedzhayuchy ekonomichnyy rozvytok: teoretyko-instytutsional'ni zasady i problemy realizatsiyi v Ukraini" [Advancing economic development: theoretical-institutional principles and problems of realization in Ukraine], *Ekonomika Ukrainy.* — № 8. — P. 4–18.
10. *Geets V., Shynkaruk L., Artyomova T.* and others. (2011), *Strukturni zminy ta ekonomichnyy rozvytok Ukrainy* [Structural changes and economic development of Ukraine], *Ob'yednany in-tek. NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine.*
11. *Chervyakova O.* (2017), "Nova paradyhma oriyentyriv publichnoho upravlinnya" [The New Paradigm of the Guidelines for Public Administration], *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoyi Rady Ukrainy, № 1/2017.* — P. 171–175.
12. *Yagelska K.* (2015), *Vyperedzhayuchy natsional'nyy ekonomichnyy rozvytok: teoretyko-metodolohichnyy ta prykladnyy aspekty* [Advancing national economic development: theoretical-methodological and applied aspects], *Donetsk National Technical University, Kyiv: Tsentр uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.*